

EGLOT

VASARIS * 2002 * FEBRUARY

VOL 53/NR. 2

E G L U T Ė

VASARIS / FEBRUARY / 2002 Vol. 53 / Nr. 2

TURINYS

- 1 LIETUVA, *Gledrius Norkūnas*
- 2 VALSTYBINIAI IR TAUTINIAI SIMBOLIAI
- 5 IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO
- 9 KETVIRTA PUSNIS, *Alma Karosaitė*
- 10 IŠ PASAKŲ SKRYNIO
- 12 UŽGAVĖNĖS
- 15 DAILININKAS, *J. Šiožinys*
- 15 LAIŠKAS, *Janina Degutyte*
- 16 IŠ ISTORIJOS LOBYNO
- 19 AR ŽINAI?
- 22 MŪSŲ KŪRYBA
- 31 GALVOSŪKIAI
- 33 JUOKŲ MAIŠELIS
- 34 DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus: prenumerata – 15 US dol., (Lietuvą ir kitus kraštus – 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisyti ir tvarko savo nuožiūra.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

REDAKTORĖ: Regina Kučienė

TECHNINĖ REDAKTORĖ: Audronė Norušienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Homer Glen, IL 60441

Tel. (708) 301-6410; Fax: (708) 301-6410

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$1.50, to Lithuania and other countries, \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Educational Council of the USA Inc., 13648 Kickapoo Trail, Homer Glen, IL 60441.

Printed by Ričardo spaustuvė, Palos Hills, IL 60465

LIETUVA

Lietuvą aš branginu,
Ją širdelėje turiu.
Mūsų Lietuva tėvynė,
Ją su kardais vyrai gynė.

Buvo uždrausta knyga,
Ir lietuviška spauda.
Knygnešiai knygas nešiojo,
O žandarai juos sekiojo.

Mokėsi visi slapta,
Mokėsi ir net vaikai.
Jie lietuviškai jau skaitė,
Ir raides ant lapo raitė.

Mes gyvenam Lietuvoj,
Ir gražioj ir didelėj.
Kur saulutė skaisčiai šviečia,
Ir visus tėvynėn kviečia.

Giedrius Norkūnas
Utena

VALSTYBINIAI IR TAUTINIAI SIMBOLIAI

Kiekviena valstybė turi savo simbolius – savarankiškumo, nepriklausomybės ženklus. Tai himnas, vėliava, herbas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS HIMNAS

Himnas – iškilminga giesmė, giedama ar grojama per valstybines šventes, minėjimus, sutinkant aukštus užsienio svečius, kitomis svarbiomis progomis.

Giedant ar grojant valstybės himną, reikia atsistoti, laikytis ramiai, nesidairyti, nesikalbėti, vyrams nusiimti kepurės.

Lietuvos Respublikos himnas – Vinco Kudirkos „Tautiška giesmė“, pirmą kartą išspausdinta 1898 m. „Varpo“ žurnale, o 1918 m. vasario 16 d. paskelbta Lietuvos Respublikos himnu. Sovietų valdžios metais už viešą „Tautiškos giesmės“ giedojimą grėsė kalėjimas. Susigražinus nepriklausomybę, grįžo ir senasis himnas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS HERBAS

Lietuvos herbas yra vienas seniausių ir gražiausių Europoje. Ant balto žirgo lekiantis šarvuotas raitelis su iškeltu kalaviju virš galvos buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės herbe. Jau 1366 metais Didysis Lietuvos kunigaikštis Algirdas vartojo raitelio atvaizdą antspauduose. Iš Algirdo jį perėmė kiti valdovai. Keturioliktojo amžiaus pabaigoje baltas raitelis buvo įrėmintas į raudoną skydą, pasidarė paveldimas. Laikui bėgant, ant raitelio šalmo atsirado Gediminaičių stulpai arba dvigubas kryžius, dažnai vadinamas

Vyčio kryžiumi. Vėliau raitelis gavęs Vyčio vardą.

1918 metais Vytis tapo Nepriklausomos Lietuvos herbu. Kaip ir vėliava, vėliau jis buvo ilgai draudžiamas, o dabar vėl atgavo savo teises.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VĖLIAVA

Lietuvos istorijoje vėliava pirmą kartą paminėta prieš šešis šimtus metų. 1410 metais Žalgirio mūšyje dalyvavo keturiasdešimt lietuvių pulkų. Visi jie turėjo raudonas vėliavas, kurių daugelis buvo papuoštos baltu Vyčiu – raiteliu su kalaviju. Su tokiomis vėliavomis lietuviai ir vėliau eidavo į mūšius, su jomis žygiavo 1863 metų sukilėliai.

Kuriantis Nepriklausomai Lietuvai, paplito nauja, trijų spalvų – geltonos, žalios, raudonos – vėliava, tautinė trispalvė. Pirmą kartą ji buvo iškelta Vilniuje 1918 metų lapkričio 11 dieną ant Valstybės Tarybos namų. Dvidešimt dvejus metus ji laisvai plevėsavo Nepriklausomoj Lietuvoj, išskyrus lenkų užgrobtą Vilniaus kraštą. Pusę amžiaus ji buvo draudžiama ir pagaliau 1988

metų spalio 7 dieną garbingai pakelta Gedimino pilies bokšte.

Geltona mūsų vėliavos spalva reiškia saulės šviesą, gyvybę, šilumą, gerovę bei dorą. Žalia – Lietuvos gamtos, kalnelių ir klonių grožį, geresnės ateities viltį. Raudona spalva mena kovose už Tėvynę pralietą kraują, narsą ir drąsą. Visos tos spalvos dažnai naudojamos lietuvių liaudies mene.

Branginkime savo trispalvę, tautos gyvybingumo ir laisvės ženklą!

VISKAS TURI SAVO VIETĄ

Pyksta barasi Danutė:

— Mama, kur mana suknutė?

Kur batelis? Kojinaitė? —

Plūstas, barasi mergaitė.

Elgesiu nesužavėta

Atskubėjo teta Beta:

— Tu nesurandi suknelės?

Ar ieškojai už spintelės?

Kur kojinaite nežinai?

Ar po lova nematai?

Ir pasakė teta Beta:

Viskas turi savo vietą!

Lentynėlėj — kojinytės,

O ant pakabos — suknytės.

Nereikės tada ieškoti,

Tik kur padedi žinoti.

Juk teisi tetulė Beta —

Viskas turi savo vietą!

DILI DILI DŪDA

(Skaičiuotė)

Dili dili dūda,

Šalia kelio būda.

Toj būdelėj seneliukas,

Trejų metų piemenukas.

Moka kiaules paganyt

Ir ožkeles pavaikyt!

IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO

PLATELIŲ EŽERO PASLAPTIS

Antanas Vienuolis

Tęsinys iš Nr. 1

Puotai įpusėjus, parūpo jaunajai grafaitei ežero bangomis pasiirstyti, vandens lelijų pasirašyti ir savo jaunikius naujomis išdaigomis palinksminti. Nuo vyno ir pokštų įkaito ir jos veideliai, ir ji, bemeilikaudama, bejuokaudama su jaunikiais, sviedė į putojančias ežero bangas savo deimantais išpuoštas šukas ir sušuko:

— Ponai riteriai, kas jūsų narsesnis, kas jūsų drąsesnis, kuris išgriebs iš ežero gelmių mano deimanto šukas, tam, kas jis bebūtų, atiduosiu savo ranką ir širdį!

Subruzdo jaunikiai – ponai riteriai, grafai, baronai ir generolai, ir vienas jų tuojau šoko į ežero bangas, pasinėrė, bet, nieko nelaimėjęs, greit vėl išsikėlė. Pliumptelėjo vandenin kitas, pamėgino savo laimę trečias, ketvirtas, bet visi jie, nepasiekę ežero dugno, išsikėlė be nieko... Tik štai jaunasis grafaitės tarnas, vardu Gervazas, nusimetė švarką ir stačia galva nėrė į ežero gelmes.

Visi krūptelėjo ir nustebo. Krūptelėjo ir pati grafaite...

Praėjo valandėlė, kita, trečia. Tarnas iš vandens nesirodė.

— Tas jau nebeišsikels, – lengviau atsiduso vienas grafaite

įsimylėjusių jaunikių.

— Tavo laimė, grafaite, kad neišsikėlė, – paguodė ją kitas jaunikis. — Jei būtų išsikėlęs, tai turėtum arba žodį laužyti, arba pažadą tesėti.

— Netikę tavo pokštai, mieloji dukrele, – pasakė jai ir tėvas grafas ir susiraukęs pridūrė: — Galėjo baigtis ir blogiau...

Tik štai vandenyje, ežero gelmėse, sublizgo deimantai ir į suribėjusį paviršių išniro pirma tarno ranka su deimanto šukomis, paskui išsikėlė ir pats žmogus.

Riteriai jaunikiai susiraukė, norėjo pagriebti iš jo šukas ir perduoti grafaitei, bet tarnas ranką atitraukė ir brangų galvos papuošalą ištiesė pačiai savininkei. Grafaite išbalo, vienu metu dingo jos veidelių

skaistumas, ir ji nenoromis ištiesė prie šukų ranką: tarnas susvyravo ir paklausė:

— Grafaite, kur tavo pažadai?

— Aš tik saldaus vyno paveikta pažadėjau.

— O aš dėl tavo vieno žodžio, vieno šypsnio savo gyvybę rizikavau!

— Su savo tarnais aš nejuokauju, tarnams aš tik įsakau.

— Tai įsakyk man dabar – gyventi ar mirti?

— Mirk! – šaipydamosi pakraipė galvą gražioji grafaite.

Tuomet Gervazas sviedė atgalia ranka į ežero bangas šukas, paniekinamai pažvelgė grafaitei į akis, pasinėrė ir daugiau nebeišsikėlė.

Ponai magnatai tik susižvalgė ir, netarę vienas kitam nė žodžio, sugrįžo į pilį.

Puotauja ponai bajorai ir magnatai Platelių ežero Pilies salos rūmuose, liejasi putojantis vynas, alutis, skamba sklidinios taurės, salose ir paežerėse liepsnoja dervos statinės, ir saldžios muzikos melodijos garsai plaukia ežero bangomis į krantą, tačiau nebelinksmina gražuolės grafaite's jaunikiai, nebekrečia pokštų ir pati grafaite, apsiblausė ir jos tėvas, senas grafas...

— Tu neliūdėk, dukrele, rytoj aš suvarysiu visų savo dvarų baudžiauninkus ir paliepsiu jiems ežerą kibirais išsemti ir tavo deimanto šukas surasti, – ramina ją tėvas.

Bet ne vien savo deimanto šukų gaili jaunoji grafaite, ne vien dėl savo nepasisekimų graužiasi riteriai jaunikiai ir ne vien savo dukrelės

liūdesiu susirūpino senas grafas, salos rūmų ir visų Platelių valdovas.

— Ei, tarnai! – suplojo delnais grafas. — Vyno daugiau, muzika linksmiau, šviežių gėlių!.. Ar verta dėl vieno muziko sielotis!

Ir vėl liejasi vynas, skamba sklidinios taurės, linksmiau stengiasi groti muzikantai, bet veltui pilies rūmų šeimininkas nori pirmąją nuotaiką gražinti. Nuotaika nebegrižta.

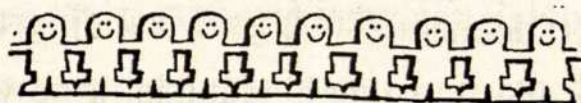
Nesulaukę aušros, paliko rūmus švedų generolai, išskubėjo namo kaimynai bajorai, lipšniausiai atsisveikino su grafu ir grafaitė riteriai jaunikiai, ir pilyje prailo. Salose ir paežerėje užgeso dervos statinės, rūmuose užblėso deglės ir žibintai... Sugulė tarnai, sumigo žmonės, užsidarė savo miegamajame ir baltoji grafaitė, bet miegas nelipdo jai akių: kaip gyvą mato ji savo ištikimą tarną Gervazą, kaip gyvas išsineria jis iš vandens su deimanto šukomis...

— Zifrina, imk savo deimanto šukas ir atiduok man, ką pažadėjai – savo ranką ir širdį! – girdi ji balsą už pilies sienų, salos pakrantėje.

— Atstok tu nuo manęs, dvasia piktoji! Nuramink jo sielą, Viešpatie! – žegnojasi baltoji grafaitė ir aiškinasi: — Aš tik saldaus vyno paveikta pajuokavau: kokia gali būti mūsų santuoka – aš grafaitė, o tu muzikas!

Graužiasi, blaškosi jaunoji grafaitė po savo rūmus ir visoje pilyje nebesuranda sau vietos.

Tęsinys sekančiame numeryje

KETVIRTA PUSNIS

Alma Karosaitė

*Oi, kiek zuikiui buvo juoko,
Kai per trečią pusnį šoko.
Bet sunkiausia – ketvirta,
Pūgai siaučiant sunešta.*

*Viens, du, trys – įsibėgėjo
Ir, pastumtas žiemo vėjo,
Nėrė pro sniegus žvairys.
Bet... per aukštas kauburys.*

*Ir į pusnį, į ketvirtą,
Lig ausų įklimpęs tirta.
Lūpa virpčioja skelta...
Brrr, kokia pusnis šalta!*

*Reikia ją išsimatuoti
Ir pradėt rimtai sportuoti.
Te ištižę ir silpni
Tupi ketvirtojo pusny.*

IŠ PASAKŲ SKRYNIOS

PELĖDŽIUKĖ

Gyveno kadaise maža, daili pelėdžiukė. Dienomis ji vaikydavosi drugelius, rankiodavo aviètes ar riešutus, o naktį kietai miegodavo, prigludusi prie mamos pelėdos šono.

Bet kartą nutiko keistas dalykas. Kaip ir kiekvieną vakarą, mama

paguldė pelėdžiukę į lovelę, šiltai apklojo ir pradėjo niūniuoti pelėdų lopšinę. Išgirdusi lopšinę, pelėdžiukė visada užsnūsdavo. Bet tą vakarą nepadėjo nei lopšinė, nei šiltas pienas – pelėdžiukė visai nenorėjo miegoti. Ji tik vartė akytes ir prašė pelėdos:

— Na, dar vieną dainelę, mamyte... Prašau...

Mama vis dainavo ir dainavo, kol nusiplūkusi užmigo...

Pelėdžiukė stryktelėjo iš lovelės. Į langą švietė mėnulio pilnatis. *Idomu, kas ten toks?* – pamanė sau pelėdžiukė ir jau norėjo eiti pasižiūrėti. Staiga tik bumpt! Pykšt! Keberiokšt! Pelėdžiukė labai išsigando. Iš siaubo ji išplėtė akis:

— Kas čia? Gal vagys? Ar kokie plėšikai?

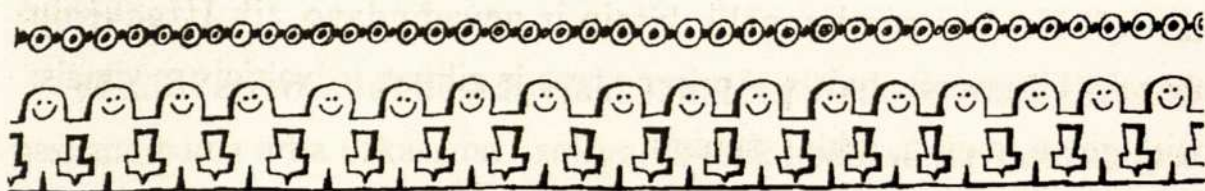
Tirtėdama iš baimės pelėdžiukė pasislėpė kamputyje. Triukšmas pažadino mamą pelėdą. Pamačiusi, kas nutiko, mama ėmė juoktis: po apvirtusiu pieno puodeliu spurdėjo maža pelytė.

— Nebijok, – pasakė pelėda pelėdžiukei. — Tai tik pelė! Ji tikriausiai gėrė tavo pieną, bet jai nepasisėkė – puodelis apvirto. Ir tave išgąsdino, ir pati labai išsigando. Beje, o kodėl tu ne lovelėje?

— Aš tik... – sumurmėjo pelėdžiukė. — Aš niekaip negalėjau užmigti...

Nuo to karto pelėdžiukė naktimis nemiegodavo – išpūtusi akis laukdavo, ar neatbėgs vėl pelė jos pienelio gerti?

Taip liko ir iki šiol – pelėdos dieną miega, o naktį tyko pelių. Pelėdos vis dar pyksta, kam išgąsdino mažąją pelėdžiukę.

UŽGAVĖNĖS

Nuo Kalėdų iki Trijų Karalių diena, anot mūsų senolių, jau per gaidžio žingsnį ilgesnė pasidaro. Dabar *mėsėdis*. Taip žmonės vadindavo laikotarpį nuo Kalėdų iki Užgavėnių. Po Užgavėnių prasidės gavėnios pasninkas, o dabar visi valgo sočiai, riebiai – todėl ir mėsėdis. Tai atokvėpio metas. Vakaraus dažnai visi renkasi vienon trobon kartu dirbti (moterys verpia, siuva, vyrai – pančius veja, vyžas pina) arba šiaip pavakaroti – pagiedoti giesmių, pasišnekėti, jaunimas – pašokti, pasilinksminti. Per mėsėdį, dažniausiai ir vestuves keldavo.

Kiek laiko truks mėsėdis, priklauso nuo Užgavėnių datos. Jei jos ankstyvos, mėsėdis bus trumpas, o jei vėlyvos – ilgesnis. Mat Užgavėnės švenčiamos 46-ąją dieną prieš Velykas, antradienį. O Velykų data kasmet keičiasi: ji nustatoma pagal Mėnulio padėtį.

Užgavėnės – tai žiemos išlydėjimo šventė. Įvedus Lietuvoje krikščionybę, papročiai liko gyvi – jie tapo katalikiškųjų Užgavėnių papročiais. Pagal seną tradiciją Užgavėnės švęsavo keletą dienų, dažniausiai pradedant sekmadieniu.

Svarbiausias Užgavėnių paprotys – persirengėlių vaikštynės. Vaikštynių dalyviai apsitaisto taip, kad net artimi kaimynai sunkiai vienas kitą atpažįsta. Vyrai persirengia moterimis, moterys – vyrais, kiti – velnius, raganas, elgetas vaizduoja. Būna ir „vengrų“, „čigonų“, „žydų“. Kai kur persirengėlių kitaip ir nevadindavo, tik Užgavėnių ubagais, Užgavėnių žydais. Apsirengdavo ir giltine, ir įvairiais gyvūnais: ožiu, gerve, meška, arkliu, šunimi....

Persirengėlių apdarui viskas tinka: išvirkšti (vilna į viršų) kailiniai, seni nudėvėti drabužiai; galima ir paklode, drobės ar kitokio audeklo gabalu apsisiausti. Susijuosti – virvagaliais, rankšluosčiais, „pasipuošti“ – linais ir pakulomis (iš jų pasidarydavo ūsus, barzdas ir prisiklijudavo derva). Užgavėnėms žmonės iš tošies, kailio, medžio gamindavosi kaukes. Jas išdažydavo, iš pakulų ar kailio gabaliukų padarydavo ūsus, plaukus. Stengdavosi, kad jos atrodytų kuo baisesnės – kreivanosės, retadantės, išsiviepusios... Tokias kaukes ir dabar meistrai išdrožia, o iš kailio, medžio žievės arba popieriaus kiekvienas gali sau ne prastesnę pasidaryti.

Taigi eina per kaimą visa procesija, ir kiekvienas elgiasi taip, kaip jam pridera: ožys mekena, meška mauroja, giltinė dalgiu mosuoja... O kiek linksmybių prasimano, kai visi į kokią trobą sugriūva! Čia „vengrai“, gydytojais apsimetę, vaistus pirkti siūlo, „čigonai“ taikosi kokią šeimininkų daiktą nukniaukti ir savo krepšyje „priglausti“.

Neretai ir patys persirengėliai vestuves vaidindavo. „Jaunąja“ būdavo persirengęs vyras, o „jaunikiu“ – moteris.

Dažniausiai persirengėliai vežiodavosi kokią nors iškamšą, padarytą iš senų skudurų, šiaudų, pakulų. Įvairiose Lietuvos vietose ją vadindavo skirtingai – Boba, Motinėle, Sene Kūniške, vėliau – krikščioniškais vardais: More, Kotre. Kitur darydavo „vyriškį“ ir vadindavo jį Užgavėnių seniu, Diedeliu, Gavėnu... Iškamšai į rankas įduodama šluota ar spragilas, galva papuošiama vainiku iš eglišakių, ir tampoma ji po visą kaimą, pritaissius prie rato ir rogių pavažos taip, kad, šiai slystant, baidyklė suktųsi, rankomis mojuotų ir vanotų spragilu visus, kas tik pasipainioja.

Visas kaimo sodybas apėjus, iškamša būdavo sudeginama, paskandinama arba užkasama į sniegą. Iš to, ką būdavo gavę eidami per

kaimą, vaikštynių dalyviai surengdavo vaišes ir linksmą vakaronę. Prieš ilgą gavėnios pasninką visi stengdavosi užsigavėti – iki soties prisivalgyti, prisišokti, prisidainuoti. Linksmindavosi iki pat vidurnakčio, iki dvyliktos valandos, o tuomet jau prasidėdavo gavėnia.

Kad metai būtų derlingi ir sotūs, per Užgavėnes stengdavosi valgyti riebiai ir daug: 7, 9, 12 ar dar daugiau kartų per dieną reikėdavo prie stalo sėsti. Pagrindinis Užgavėnių valgis Žemaitijoje buvo šiupinys, verdamas iš žirnių, kruopų ir kiaulienos, kitur Lietuvoje – blynai, be to, visur būtinai valgydavo ir mėsą.

Pirmoji diena po Užgavėnių – *Pelenija*, ar *Pelenų diena*. Ji buvo laikoma pirmąja pavasario diena, ir tą rytą žmonės keldavosi tik išaušus – kaip vasarą, o ne taip kaip žiemą – su tamsa. „Kelkitės! Ar jums šiandien pelenija?“ – žadindavo seniau šeimininkės pramigusius namiškius.

Pelenų diena – krikščioniška šventė. Bažnyčioje žmonėms ant galvų barstomi pelenai, primenant, kad žmogus, iš dulkės gimęs, dulke ir pavirs. Tačiau apeigos su pelenais maždaug tokiu metu galėjo būti atliekamos ir ikikrikščioniškaisiais laikais, pagerbiant namų židinio sergėtoją Gabiją. Pelenai galėjo reikšti ir žiemos pabaigą – juk jie lieka išnykus (sudegus) tam, kas atgyveno. Pamėgo žmonės ir kitą, ne tokiais senais laikais atsiradusį būdą pavasario pergalei prieš žiemą pavaizduoti – Lašininio ir Kanapinio kovą. Kadangi mėsėdį po Užgavėnių pakeičia pasninkas, tai storas, nejudrus Lašininis visada pralaimi liesajam Kanapiniui. Kartu tai reiškia ir pavasario artėjimą, žiemos galą. Lašininis ir Kanapinis dažniausiai kaudavosi Pelenų dieną, nors kartais ir per Užgavėnes.

DAILININKAS

J. Šiožinys

Aš nupiešiu piešinėlį,
Piešinį dar vieną:
Katinėlis iš lėkštutės
Laka baltą pieną...

Va jau nupieštos ausytės,
Nupieštas snukutis...
Oi, negeras katinėlis –
Apvertė lėkštutę!

Katinėli, būki rimtas,
Piešti netrukdyki.
Aš tavęs nenuspalvosiu,
Jei tu toks išdykęs.

LAIŠKAS

Janina Degutytė

Mamai laiškus neša,
Tėčiui laiškus neša,
Tiktai man laiškelių
Niekas neparašo.

Aš labai norėčiau
Laiškanešiu būti,
Ir visiems, kas laukia,
Neščiau po laiškutį.

IŠ ISTORIJS LOBYNO

KAIP KŪRĖSI LIETUVOS VALSTYBĖ

Penktokas Giedrius, parėjęs iš mokyklos, tuoį prilipo prie tėvelio:

— Šiandien mokytojas pasakojo apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. O kaip toliau kūrėsi Lietuvos valstybė? Papasakok.

— Nelengvai, sūnau. Nepriklausomybė, turbūt jau įsidėmėjai, buvo paskelbta 1918 metų vasario 16 dieną, tikras valstybės kūrimas tada ir prasidėjo. Bet vyko jis labai pamažu, – pradėjo tėvelis. — Kaip tau atrodo,

kodėl?

— Todėl, kad Lietuvai reikėjo kariauti, apsiginti nuo visokiausių priešų, – manė Giedrius.

— Tai teisybė, – patvirtino tėvelis. — Bet ne vien todėl buvo sunku. Karas, Vokietijos okupacija labai nuniokojo kraštą, nuskurdino žmones. Visko trūko. Su Vokietijos kariuomene iš Lietuvos pasitraukė ir okupacinė valdžia, o lietuviškų valdžios įstaigų dar nebuvo, jas reikėjo sukurti.

— Tai kas tada valdė kraštą? – vėl įsiterpė Giedrius.

— Dar 1918 metais Lietuvos Valstybės taryba sudarė vyriausybę, o 1919 metais išrinko pirmąjį Lietuvos prezidentą – Antaną Smetoną, bet tik laikinai. Galutinai krašto valdymą sutvarkė 1920 metais išrinktas Steigiamasis seimas.

— O kodėl jis steigiamasis? – neatlyžo Giedrius.

— Todėl, kad viską iš naujo turėjo steigti: leisti įstatymus, skirti vyriausybę, steigti valdžios įstaigas, numatyti, kaip kraštas toliau bus valdomas. 1922 metais buvo priimta Lietuvos konstitucija – pagrindinis valstybės įstatymas. Išrinktas prezidentas. Juo tapo Aleksandras Stulginskis. Tais pat metais buvo įvesti savi pinigai – litai, pradėta žemės reforma. Lietuva tapo tikra valstybe. Ją, nors ne iš karto, pripažino dauguma užsienio šalių.

— O kam reikalingas seimas?

— Seimą renka ir įpareigoja visi suaugę Lietuvos piliečiai. Jis leidžia įstatymus, kurių visi privalo laikytis. Kitaip, šalyje nebūtų tvarkos, vieni piliečiai galėtų skriausti kitus. Įstatymai nurodo, ko negalima daryti.

— O kam reikalingas prezidentas?

— Prezidentas ir vyriausybė – seimo nutarimų vykdytojai. Jie žiūri, kad visi piliečiai laikytųsi įstatymų. Ką gali daryti seimas, prezidentas ir vyriausybė, kokias jie turi teises ir pareigas, nustato konstitucija.

— Ar Lietuva turėjo tik tuos du prezidentus – Smetoną ir Stulginskį? – dar paklausė Giedrius.

— Ne. 1926 m. prezidentu buvo išrinktas Kazys Grinius, o po to juo vėl buvo Smetona, – paaiškino tėvelis.

Prez. Antanas Smetona deda vainiką prie Nežinomo kareivio kapo Vašingtone.

VALSTYBĖS ATKŪRIMAS

1. 1918 metų vasario 16 diena. Kuo mums reikšminga ši data? Kas tą dieną įvyko? _____

2. Kas paskelbė, kad atkuriamą Lietuvos valstybę?

L	I	E					
---	---	---	--	--	--	--	--

T				B	A
---	--	--	--	---	---

3. Tą pačią dieną buvo priimti ir valstybės simboliai:

V _____

H _____

H _____

Kokie jie? Aprašyk savais žodžiais.

4. Lietuvos valstybei iš visų pusių grėsė pavojai. Kas stojo ginti savosios Tėvynės? _____

5. Kokia didžiulė netektis ištiko Lietuvą 1920-aisiais metais?

1920-aisiais metais buvo užgrobtas _____

6. Į kurį miestą persikėlė Lietuvos sostinė?

Laikinąją Lietuvos sostinę tapo _____

AR ŽINAI?

KATĖS

Sakoma, kad katė yra mistinio pasaulio atstovė, dvasių ir vaiduoklių bei įvairiausių kerėtojų ar raganų pasiuntinė.

Katės buvo prijaukintos maždaug prieš 6 tūkst. metų. Manoma, kad naminių kačių protėvis yra Libijos katė. Senovės romėnai kačių nežinojo. Jie, kaip ir graikai, pelėms gaudyti vyno, vaisių, maisto sandėliuose

laikydavo prijaukintas žebenkštis, šeškus, žalčius. Senovės Egipte katės garbintos ir laikytos šventais gyvūnėliais. XV a. pr. m. e. Egipte naminė katė faraonų rūmuose buvo apjuosiama šilko juosta, papuošiama diadema. Senovinėse skulptūrose mėnulio ir vaisingumo deivė Bastet vaizduojama su katės galva, o Saulės dievas Ra – kaip ugninio raudonumo katinas. Egiptiečiai, pamėgdžiodami garsus, katę vadino *miu*. Nugaišus katei, gedėdavo visa šeima. Katės buvo balzamuojamos ir iškilmingai laidojamos sarkofaguose ypatingose kačių kapinėse. Žmogus, užmušęs katę, buvo baudžiamas mirties bausme. Iš Graikijos katės atkeliavo į Romą, o iš ten pasklido po visą Europą. Viduramžiais Europoje katės buvo labai skriaudžiamos: žvėriškai žudomos, skandinamos, mėtomos iš bokštų, deginamos, mat manyta, kad jos tarnauja blogio jėgoms ir jomis pasiverčia raganos. Netgi paplito paprotys kates (kartais su žiurke dantyse) užmūryti statomų namų pamatuose. Ypač kentėjo „raganų apsėstos“ juodos katės. Per daugelį amžių požiūris į juodą katę, kaip sėkmę ar blogį lemiantį

ženklą, keitėsi ir įvairiose šalyse buvo skirtingas. Štai Anglijoje tikima, kad jei juoda katė perbėgo kelią – tai sėkmės ženklas. Kai kuriose JAV valstijose manoma, kad jei juoda katė užklydo į namus – geras ženklas, bet jei juose pasiliko – blogas ženklas. Japonijoje tikima, kad po mirties katė gali pavirsti antgamtinė būtybė.

Dabar yra per 80 kačių veislių. Jos skiriasi išvaizda, akių, kailio spalva, plauko ilgumu ir minkštumu, dėmių išsidėstymu ir kitais požymiais: ilgaplaukės tamsiai pilkos (šviesoje – melsvo atspalvio) Persijos katės didele apvalia galva ir riesta nosimi, karališkosios katės ilgu grakščiu kūnu ir banguotais plaukais, Meno salos beuodegės katės, Persijos ir gauruotos Sibiro katės, lygiaplaukės Europos (pavyzdžiui, rusų žydroji), turkų ir Siamo grupės katės – Siamo, Birmos, Abisinijos.

Siomo katės Europoje pasirodė apie 1890-uosius. Jos labai prierašios savo šeimininkams ir aršios skriaudikams. Pati seniausia iš kačių veislių – Angoros. Angoros katė pirmiausia pasirodė XVI a. Anglijoje, ji buvo atvežta iš Rytų. Ilgaplaukė yra kiniška katė. Kinams kadaise labai patiko jos atlėpusios ausys, iš kurių kulinariai dvaro stalui gamindavo keistus patiekalus. Per stebuklą, pasikeitus papročiams, ši veislė išliko.

Katės paprastai miega dieną, beveik nesileidžia būti dresiruojamos. Katė labai myli gyvenimą. Posakis, kad „katė turi devynis gyvenimus“ nėra bereikšmis. Katės greita reakcija padeda išvengti situacijų, kuriose kiti gyvūnai pražūtų. Štai ji įstengia beveik visada iš bet kokio aukščio minkštai nukristi ant žemės ant keturių letenų. Katės šį sugebėjimą išlaiko visą gyvenimą.

Paslaptingai atrodo didžiulės, išraiškingos kačių akys, susitraukiantys pailgi jų vyzdžiai, gražios spalvos, grakštūs judesiai, neįprasti įpročiai. Protinga, sveika katė namus gali padaryti jaukesnius, šiltesnius, mielesnius.

O ar žinotai, kad šis gyvūnėlis gali gydyti ir slaugyti? Jeigu judviejų

santykiai draugiški, ji pati supras, ką tau skauda, o tada ateis, atsiguls ant skaudamos vietos ir prie jos prisiglaus. Tačiau kaip katė gydo, niekas nežino ir nesupranta.

Ar žinai, kad:

- Išvyta iš namų katė sugeba gyventi be žmogaus pagalbos. O veislinis šuo, netekęs šeimininko, greitai žuva;
- Katės, jei joms pavyksta išvengti įvairių nemalonumų, išgyvena 8-10 metų. Seniausia katė yra sulaukusi 27 metų amžiaus;
- Katės akyse yra nervinių ląstelių, kurių kiti gyvūnai turi tik ausyse. Tai lyg antra pora ausų. Štai kodėl tokia nepaprastai išlavinta katės klausa!
- Katės mato net šešiskart geriau už mus. Jos gerai regi net kai šviesa silpna, tačiau visiškoje tamsoje jos nemato nieko;
- Katė mėgsta ilgai savo kailį laižyti – „praustis“. Taip ji ne tik išvalo savo kailį, bet ir tolygiai išsklaido gyvūnėliui būtinas vitamino D sandėliai;
- Katės uoslė kur kas geresnė nei žmogaus, bet neprilygsta šuns uoslei;
- Naminės katės veda vaikus paprastai 2 kartus per metus, bet kartais pasitaiko kačių, kurios per metus gali turėti iki 4 vadų. JAV gyveno katė, per savo gyvenimą atvedusi 420 kačiukų;
- Kates tiesiog stebuklingai veikia valerijonas (nuo senų laikų kitoks jo pavadinimas yra „kačių žolė“ ar „kačių šaknis“) – jo kvapas katėms sukelia lengvą svaigulį;
- Indoeuropiečių kalbose katės vardas turi tą pačią šaknį: katė, kot (rus.), cat (angl.), chat (pranc.), Katze (vok.) ir t.t. O šunų pavadinimai įvairiose kalbose dažniausiai skirtingi;
- Tigras, gepardas, lūšis, leopardas, pantera, jaguaras, ocelotas, irbis – tai laukiniai kačių gimimaičiai.

MŪSŲ KŪRYBA

LIETUVA

*Lietuva – tai mūsų tėvynė,
Lietuva – tai mūsų namai.
Mes tave karštai mylim
Ir pasiilgstam labai.*

*Mes gyvenam pasieny,
Tačiau atskirti nuo tavęs,
Bet žinoki, tėvyne,
Meilė tau neužges.*

*Jolanta Pečiulytė
Punkskas*

TĖVYNĖ

*Tėvynė, tėvynė –
Graži ir miela.
Mūs meilė tėvynei –
Tikra ir tyra.*

*Tėvyne brangiausia,
Viena mums esi.
Tu mūsų širdelei
Mieliausia esi.*

*Tu – pasaka mūsų,
Tu – meilė karšta,
Tu – pati skambiausia
Paukštelio daina.*

*Alicija Valinčiūtė
Punkskas*

RAGANOS IŠDAIGOS

Sykį ragana Anda sugalvojo iškirsti kokią šunybę.

— Padarysiu ką nors blogo! — šaukė ji visu garsu, kad net miegalė jos katė prabudo ir sako:

— Juodė pavargo! Netriukšmauk! Miau!

Tada ragana sėdo į savo seną mašiną, kurios langai buvo akys, o durys – burna, pilna aštrių dantų, ir išlėkė.

Kelyje pamatė merginą, važiuojančią naujutėlaičiu automobiliu, kuris spindėjo, kai ant jo žaidė saulės spinduliai.

Ragana siaubingai įsiuto. Norėjo bjaurybė ir pati tokį turėti. Išsitraukė burtų knygą, tačiau ši buvo suplyšusi nuo kratymo. Ragana pasislėpė už medžio ir palaukė merginos. ši atvažiavo, ragana tarė:

— Tavo mašina negraži! Turiu kitą, ji kad tavajai neprilygtų!

Medžiai atkalbinėjo Vaivutę (toks buvo merginos vardas), bet ji netikėtai ištarė:

— Labai noriu turėti gražesnę mašiną už šią!

Ragana įsėdo į Vaivutės automobilį ir dar pridūrė:

— Mano šiukšlių krūva, norėjau pasakyti metalo laužas, tai yra – gražusis automobilis stovi už tų krūmų.

Tyliai nusijuokusi ragana nudundėjo keliu ir tiek mergina ją tematė. Už krūmų Vaivutė rado šiukšlių krūvą, kaip ragana ir sakė! Mergaitė pradėjo verkti, tačiau medžių burtininkas garsiai suriko:

— Abra kadabra!

Ir mergina pavirto princese, vilkinčia gražią suknelę! O vietoj raganos baisiosios mašinos atsirado karieta.

O blogai baigėsi pačiai raganai Andai, nes ji pavirto pele, kurią greit prarijo jos katė Juodė.

PASLAPTINGAS NAMELIS

Viename miške pūpso senas senas namelis. Niekas nežino, iš kur jis atsirado. Spėjama, kad prieš tūkstantį metų šį namuką pastatė raganos ir velniai.

Vieną rytą dvi draugės Rima ir Saulė grybavo. Buvo šilta, aplinkui skambėjo paukščių giesmės.

Eina abi mergaitės ir mato: stovi gražus namelis.

Rima ir sako:

— Eikime į vidų! Gal rasime ko nors valgomo? Labai išalkau.

— Gal juokauji? – nusistebėjo Saulė. — Tu negalvok, kad čia kaip pasakoj: pamatai namą, užėjai ir randi pilną stalą valgių! Čia turbūt koks nors muziejus. Nors užėikime! Dar niekada nebuvau senoviško namo viduje!

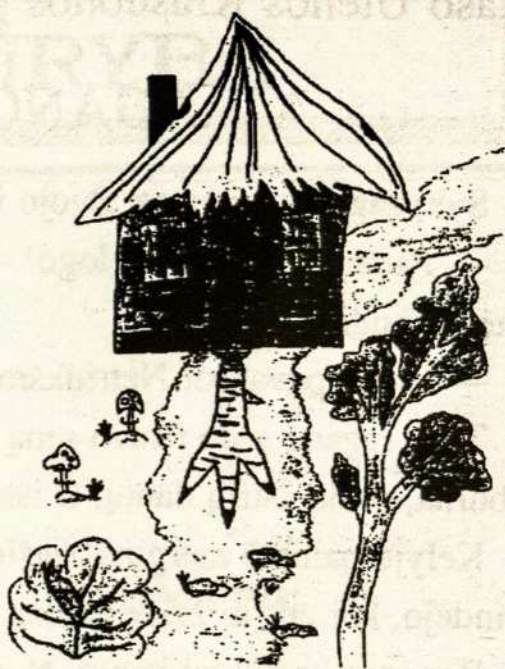
Ir užėjo abi. Kai tik užlipo ant pirmo laiptelio, saulė pasislėpė už debesų. Ant antro – ėmė temti. Ant trečio – pasidarė tamsu kaip vidurnaktį ir keistai sugirgždėjo namo durys. Draugės norėjo bėgti, tačiau durys užsitrenkė, ir jos sustingo, išgirdusios kraupų balsą:

— Kaip malonu, kad čia užsukote, cha, cha! Esu tamsos valdovė Vuchlama! Cha! Cha! Cha! Nejaugi išsigandote? Užėikite! Jau tūkstantį metų žmogus kojos čia nebuvo įkėlęs! Cha! Cha! Cha!

Mergaitės apmirė iš siaubo. Jos nė pačios nežinojo, kaip apsisuko ir ėmė bėgti. Užsikirtusios durys, pasirodo, buvo tik iliuzija.

Vėl prašviesėjo. Rima ir Saulė parbėgo namo. Grybų krepšelį paliko pas raganą – ne apie jį galvojo.

Ir dabar jis ten guli. Jei netikite, nueikite į raganos namelį ir pažiūrėkite.

Apie Kalėdas rašo Australijos mokiniai

VIENOS KALĖDOS

Mano mėgiamiausias metų laikas yra šv. Kalėdos.

Aš labai mėgstu papuošti Kalėdų eglutę. Mes puošiame eglutę su įvairiais papuošalais, kuriuos padarėme, būdamos vaikų darželyje ir pradžios mokykloje. Keli papuošalai yra virš 10 metų senumo, bet yra labai mieli tėveliams, nes tai buvo mūsų pirmi darbeliai ir jiems dovanėlės Kalėdoms.

Mes turime papuošalų iš kitų pasaulio vietovių – iš Lietuvos, Amerikos, Afrikos, Azijos. Kartais, kai aukojame pinigų vargšams, kaip „Christian Blind Mission“, ta organizacija atsiunčia padėkos dovanėlę; aklujų darbelį, iš virvės žvaigždutę.

Mes turime tiek daug papuošalų, kad visų net negalime uždėti ir reikia nupirkti labai didelę eglutę, gerai, kad mūsų namo lubos yra labai aukštos.

Aš turiu labai daug Kalėdinių prisiminimų – Čia papasakosiu vieną.

Aš buvau apie 10 metų ir abejoju ar yra Kalėdų senelis ir man buvo neaišku, kaip Kalėdų senis aplankė mūsų namą Kūčių vakare. Ryte radau dovanėlių po eglute. Išbėgau į lauką ir nustebau, kai pamačiau rogių dėmes ant žemės. Aš nustebusi prikėliau visą šeimą. Per šias Kalėdas aš tikėjau, kad Kalėdų senelis buvo mūsų name!

Raminta Kymantaitė, 13 m.

Melbourne

MŪSŲ ŠEIMA

Mūsų šeima pradeda Kalėdų šventes Kūčių vakarą. Prie stalo susėdame dvylika žmonių. Stalas padengtas balta staltiese, o po ja padėta šieno. Ant stalo pridėta daug įvairaus maisto. Iš viso dvylika skirtingų patiekalų. Kūčias pradedam trumpa malda, pasidaliname plotkele. Tada valgome skaniai paruoštą maistą. Pavalgę einam žiūrėti kas palikta dovanų po Kalėdų eglute.

Kalėdų rytą važiuojame į bažnyčią. Ten būna daug žmonių. Choras gražiai gieda Kalėdų giesmes. Po mišių sveikiname draugus ir pažįstamus su Kalėdom.

Grižę namo pavalgome pietus, žaidžiame įvairius žaidimus arba einam pasivaikščioti.

Darius Pranckūnas, 11 metų

Melbourne

KAIP AŠ ŠVENČIU ŠV. KALĖDAS

Kalėdų pradedu laukti jau nuo Velykų. Kūčių rytą močiutė kepa prėskučius, o aš su seneliu puošiame eglutę. Vakare atvažiuoja mama, kartais ir tėtis. Mes valgome dvylika valgių. Paskui iš mamos ir tėčio gaunu savo dovanas.

Kalėdų rytą skubu žiūrėti, ką Kalėdų senelis (o gal mano senelis su močiute) padėjo po eglute. Man būna labai linksma. Kartais gaunu žaislų, drabužių, batų, o kartais pinigų. Po pusryčių važiuojame į bažnyčią. Ten aš patarnauju šv. Mišioms. Po Mišių visi sveikina vieni kitus su šv. Kalėdomis. Aš net gaunu dovanų iš mūsų pažįstamų. Iš bažnyčios močiutė su seneliu važiuoja pas ką nors į svečius, o aš su mama taip pat į svečius. Taip ir praleidžiu savo Kalėdas, o tada pradedu laukti Velykų.

Mantas Vaitkus, 12 metų

Melbourne

DUONA

Vieną dieną kepėjas iškepė labai gardų pyragą. Pyragas išsikepė labai didelis, apskritas ir gražus. Visi norėjo jį nusipirkti, bet atbėgo katinas ir netyčia numetė tą pyragą nuo lentynos. Pyragas nuriedėjo prie durų, pro duris per kiemą, pro kiemą į lauką ir tolyn tolyn keliu nuo kalno. Visi pradėjo tą pyragą vytis, bet pyrago būta greito.

O kitam mieste gyveno broliukas ir sesutė. Jie gyveno labai skurdžiai ir neturėjo nei kuo apsirengti, nei ką valgyti. Jie buvo tokie alkani, kad prašė Dievo nors vieno gabalėlio duonos. Ir namų jie neturėjo, tad ėjo keliu, kur akys veda. Niekas mieste jų nepasigailėjo, tad jie išėjo tuo keliu iš miesto.

Tuo tarpu pyragas riedėjo keliu per pievas ir laukus, peršokdamas duobes ir aplenkdamas balas. Bet nepamatė pyragas vieno akmens, gulėjusio ant to kelio. Atsitrenkė į tą akmenį ir iššoko į viršų. Išsigandęs pyragas pagalvojo, kad jam galas, nes nukritęs subirės į trupinėlius. Bet nenukrito, o nusileido į mažo berniuko rankas. Tai ir buvo tie alkani vaikai, kurie ėjo tuo pačiu keliu. Jie padėkojo Dievui ir jau norėjo tą pyragą suvalgyti, bet pamatė atbėgantį kepėją. Vaikai nors buvo ir labai alkani atidavė tą pyragą kepėjui. Kepėjui vaikų pagailo, jis pasiėmė juos pas save, pamaitino. Nuo to laiko vaikai laimingai ir sočiai gyveno kepėjo namuose.

Martynas Matuliauskas

Aš praleidau Kalėdų atostogas smagiai. Nėjau į mokyklą keturiolika dienų. Man buvo smagu čiuožti, važinėti su rogutėmis ir statyti sniego senį.

Mano draugės kiemas buvo čiuožykla. Mano mama išmokė čiuožti atbula. Aš jau moku čiuožti ant vienos kojos. Man labai patinka čiuožti. Vaikams ir tėvams labai patiko žaisti ledo ritulį. Arti mano namų yra kalnas, nuo kurio žmonės gali rogutėmis važinėti. Mano rogės yra pripučiamos. Yra labai smagu su jomis važinėti. Aš su broliuku pastatėme sniego senį. Mes nutarėme uždėti ausis. Mūsų sniego senis yra beveik tokio aukštumo, kaip aš! *Vija Lietuvninkaitė, 4 skyrius*

* * * * *

Tėvukus ir močiutę, būdami 15 metų, II Pasaulinio karo metu pasitraukė iš Lietuvos į Vakarų. Praėjus trims metams tėvukas išvyko į Australiją. Po dešimties metų atvažiavo į Ameriką. Čia jis susipažino su mano būsima močiute, Regina. Jie sukūrė šeimą ir susilaukė mano dėdės Lino ir mamos Viktorijos.

Kai mano tėtė Darius pamatė Viktoriją, jis nutarė sukurti su ja šeimą. Aš buvau pirmas jų džiaugsmas. Tada buvo Lukas ir sesutė Monika. Aš turiu labai daug pusseserių ir pusbrolių. Kad juos visus suskaičiuočiau, man prireiks abiejų rankų ir kojų pirštų. *Darytė Siliūnaitė, 4 skyrius*

Mano protėviai yra lietuviai ir gyveno Lietuvoje. Po II Pasaulinio karo mano seneliai turėjo išbėgti iš Lietuvos. Jie bėgo nuo rusų komunistų. Mano seneliai kovojo prieš rusus. Jie penkerius metus vargo Vokietijoje, karo pabėgėlių stovyklose. Kai Amerika sutiko juos priimti, jie laivu atplaukė į Niujorką. Tai buvo prieš 50 metų. Po to jie persikraustė į Čikagą. Mano mamytė gimė Čikagoje. O mano tėtis gimė Vokietijoje. Jis atsirado Amerikoje, kai buvo mažas kūdikis. Mes su broliu gimėme Amerikoje. *Monika Stančiauskaitė, 4 skyrius*

MANO ATMINTINOS ŠV. KALĖDOS

Aš gerai atsimenu Kalėdas, kai mano prosenelis apsirengdavo Kalėdų senelio drabužiais ir mums vaikams dalindavo dovanas. O kiek būdavo džiaugsmo ir juoko, kai mes turėdavome jam padainuoti ar padeklamuoti eilėraštį. Man geriausiai patikdavo tai, kad per šv. Kalėdas mes susitikdavome su tais, kuriuos rečiau matydavome ir tai buvo labai smagu, nes mes būdavome kartu ir jautėme meilę viens kitam.

Daina Norušytė, 10-toji kl.

KALĖDOS

Atsimenu, kai mes susirinkdavome pas mūsų močiutę, kur vaišindavomės ir ten apdovanodavome vieni kitus. Norint gauti daugiau dovanų, turėdavome padainuoti ar padeklamuoti eilėraštį, žinoma, gal ir pagroti koku muzikiniu instrumentu. Aš prisimenu, kad būdavo kaip talentų vakaras, buvo labai smagu, mes žaisdavome žaidimus, o po to važiuodavome į Piemenėlių Mišias.

Lina Poskočimaitė, 10-toji kl.

UŽGAVĖNĖS

Užgavėnių šventės vyksta antradienį prieš Pelenų dieną. Kadangi prasideda ilga Gavėnia, tai žmonės gali riebiai ir sočiai prisivalgyti. Gavėnios metu to negalima daryti.

Užgavėnės tai yra labai linksma diena: yra paradai, kuriuose žmonės dėvi įvairias velnio, giltinės, elgetos, gyvulių, paukščių. Lašininis ir Kanapinis „kovoja“. Lašininis kasmet pralaimi. Iškilmes galima palyginti su kitų kraštų karnavalais, pvz. Brazilijoje ir New Orleans JAV. Yra gaminama visokių riebių valgių: šiupinys, kugelis, dešros, kopūstai, blynai,

Apie vienuoliktą valandą vakaro suskamba bažnyčios varpas ir visi gerumai, ir pasilinksminimai turi būti sutvarkyti prieš dvyliktą valandą, kai prasideda Gavėnia.

Audra Brooks, Čikagos lit. mokykla

UŽGAVĖNĖS MŪSŲ MOKYKLOJE

Užgavėnės yra paskutinis pasilinksminimas prieš Gavėnią. Vaikai pasirengia įvairiais kostiumais ir krečia įvairius šposus. Mūsų mokykloje

ši šventė prasidėjo po pietų pertraukos su mažu pasirodymu. Pradžios mokyklos mokiniai buvo apsirengę kostiumais.

Jie šoko, dainavo, žaidė žaidimus ir būrė ateitį. Mes Čikagoje mėginame išlaikyti lietuviškas tradicijas ir papročius.

Alina Meilytė

Čikagos lit. mokykla

GALVOSŪKIAI

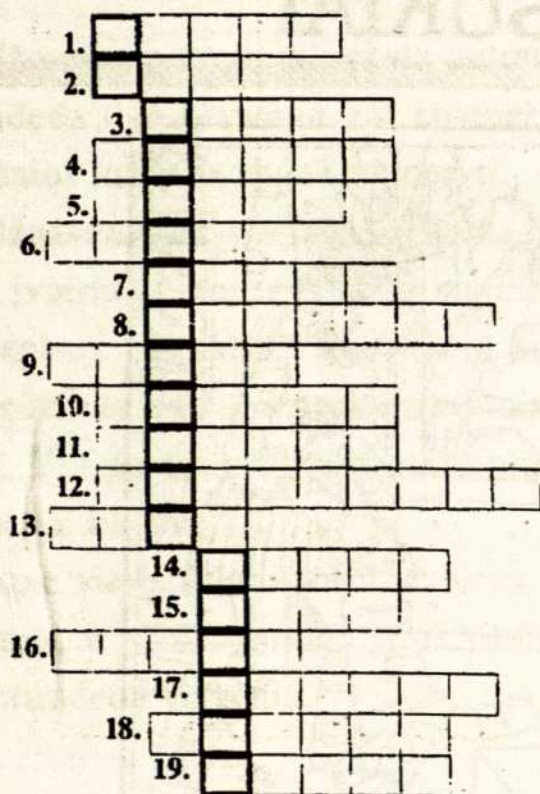
IŠBRAUK EUROPOS SOSTINES

Sudarė Jūratė Malinauskaitė

A	S	U	I	Z	Y	R	A	P	H	V	I	E	N	A
M	T	A	L	I	N	A	S	I	S	I	L	I	B	T
S	O	F	I	J	A	M	P	R	A	H	A	G	E	Ė
T	K	I	J	E	V	A	S	F	L	O	A	S	R	N
E	H	E	L	S	I	N	K	I	S	H	A	A	N	A
R	O	M	A	N	K	A	R	A	O	G	V	R	A	I
D	L	A	M	I	N	S	K	A	S	A	U	A	S	Z
A	M	D	A	M	A	S	K	A	S	O	Š	J	X	A
M	A	R	S	F	S	A	N	A	V	E	R	E	J	G
A	S	I	K	B	R	A	T	I	S	L	A	V	A	R
S	K	D	V	K	I	Š	I	N	I	O	V	A	S	E
R	O	A	A	B	E	L	G	R	A	D	A	S	A	B
Y	P	S	B	U	D	A	P	E	Š	T	A	S	O	A
G	L	I	S	A	B	O	N	A	O	A	G	H	F	S
A	Ė	L	A	Z	U	R	Ė	J	T	I	R	A	N	A

Amsterdamas, Paryžius, Viena,
 Talinas, Stokholmas, Sofija,
 Kijevas, Helsinkis, Roma,
 Ankara, Minskas, Madridas,
 Damaskas, Ryga, Skopai,
 Lisabona, Jeruzalė, Tirana,
 Zagrebas, Atėnai, Bernas,
 Tbilisis, Amanas, Budapeštas,
 Belgradas, Kišiniovas, Maskva,
 Jerevanas, Bratislava, Varšuva,
 Sarajevas, Oslas, Praha.

VIRGINIJOS KRYŽIAŽODIS

1. Sviečiantis dangaus kūnas.
2. Tekantis vanduo.
3. Gyvenamasis pastatas.
4. Metų laikas.
5. Smėlynuose augantis medis.
6. Kūno dalis.
7. Vandens paukštis.
8. Paukščio namas.
9. Asmens pažymėjimas.
10. Vieta, kur auga daug medžių.
11. Išgalvotas pasakojimas.
12. Kuo kerpame?
13. Supinti plaukai.
14. Bičių suneštas skanėstas.
15. Per Kalėdas puošiamas medis.
16. Siuvimo įrankis.
17. Gyvūnas, laikomas kvailu.
18. Teletablo vardas.
19. Sūri žuvis.

Jei teisingai surašysi atsakymus, perskaitysi sakinį.

SUJUNK TAŠKUS

JUOKŲ MAIŠELIS

Mokytoja klausia vaikų:

— Vaikai, kuo skiriasi žodis *jo* nuo žodžio *taip*?

Petriukas pakelia ranką ir sako:

— *Jo* sako nekultūringi vaikai, o *taip* – išauklėti ir kultūringi vaikai.

— Petriuk, o tu kultūringas, išauklėtas? – klausia mokytoja.

— Jo, – atsako Petriukas.

...

— Mama, ar galiu paskaityti, kol užmigsiu?

— Gali, tik nė minutės ilgiau!

Milda Bukantytė, Vilniaus r.

...

Giuneliui sako senelė:

— Jei neisi miegot ilgai, prišauksi nelaime, Giuneli, – užpuls mus vilkai...

— Ne, ne, – Giunelis spirias, – miegot nesutinku!

Aš čia vienintelis vyras, – kas apgins tave nuo vilkų?!

...

Loreta atbėga pas mokytoją ir sako:

— Dainius man primušė.

— Mane, – pataiso mokytoja.

— Ką? Ir jus?

Vienas pieno butelis sako kitam:

— Nelįsk prie manęs – šiandien
aš surūgęs!

...

— Sakyt, kodėl jūs kasdien suvalgote po dvi citrinas?

— Tai išvalo visą kūną.

— O aš tai prašiusi po dušu.

...

— Tėti, prisimeni, kad žadėjai man duoti 10 litų, jeigu išlaikysiu matematikos egzaminą?

— Žinoma!

— Na, gali džiaugtis. Sutaupai...

DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

Juozui Biliūnui

už 5 dol. auką

Danutei Belzinskas

už 10 dol. auką

Lietuvių fondui

už 3,000 dol. paramą

Lithuanian Educational Council of the USA
13648 Kickapoo Trail Homer Glen, IL 60441 Tel. 708 - 301-6410